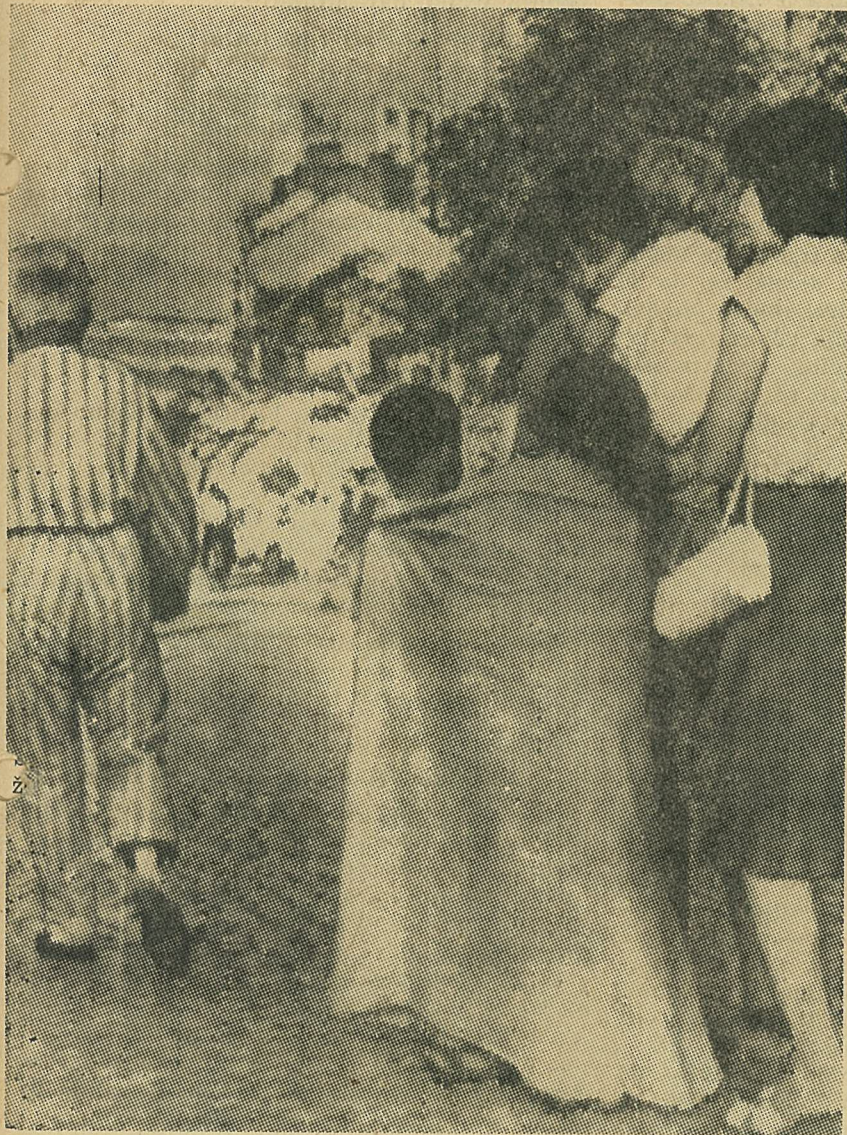

SKOPLJE v RUŠEVINAH

V petek, 26. julija, je strahotni potres v enem samem sunku popolnoma zrušil prestolnico Makedonije, Skoplje. Posledice potresa so bile tem strahotnejše, ker je prebivalce našel v spanju.

Poročila o žrtvah potresa so strahotna in se z vsakim dnem večajo. Delovne brigade kopljejo in rešujejo zakopane žrtve potresa. Po ugotovitvah, iznešenih po radio Beograd z dne 28. julija, je bilo ugotovljenih 1500 smrtnih žrtev in preko 2000 ranjenih, med njimi polovica težko ranjenih.

Rešeni, odkopani, Skopljani so bili prepričani, da je Skoplje razdejala A-bomba.

Prizor v strahotni noči. V pijamah in v odeje oviti so bežali prebivalci Skoplja. Proč od hiš, na ravnicu, kjer ni rušenja . . .

Beležka po skupščini SDM

Prav preprosto je prijeto za pero z namenom, da boš nekaj spisal, če pa postaneš, razmisliš, da bo tisti "nekaj" beležka iz Skupščine SDM, se ti misli nekako zataknejo. Kaj boš pisal! Želiš, da bi lahko pisal o napredku, o razumevanju, o spontanosti slovenstva, pa ti vest brani, ker veš, da je prikrivati resnico prav tako pogrešno kot škoditi slovenstvu.

Vendar lahko nekaj poveš. Poveš lahko starim slovenskim naseljencem v Avstraliji, da nekoč ni bilo tako. Prikličeš jim lahko v spomin letnico, ko je bilo društvo ustanovljeno; ko je med Slovenci veljalo reklo: "Si Slovenec". Več o sebi te ni nihče povpraševal, ker je vedel, da si protikomunist že po svoji naravi. To je vsakomur zadostovalo, ker je bila želja za ustanovitev društva spontana, ker Slovenci še nismo bili deljeni po starih strankarskih principih.

Ljudje in časi se spreminjajo! In ni izključeno, da je bila poznejša cepitev v skupine nekakšna logika časa, negativna doba, ki je rodila reakcijo, ki je počasi dozorevala in dozorela za predzadnjo skupščino SDM. Navkljub strastnemu upiranju nekaterih, je ideja o vseslovenstvu zopet triumfirala.

Skupščina je podprla listo opozicije. Listo, ki je takratni odbor ni bil voljan sprejeti zaradi sebičnosti, čeprav proti veljavnim pravilom društva. V odbor so bili izvoljeni ljudje, ki niso imeli zvenceh imen, prenekateri niti dovolj izkustev, imeli pa so dobro voljo in dobro idejo: nadaljevati v smeri, ki si so jo zadali in ki jim jo je Skupščina podprla. — Ne na levo, ne na desno. Slovencem nam je potrebna toleranca!

Tako so se spoprijeli z delom. Ob podajanju računa na letošnji Skupščini SDM pa smo Slovenci beležili nekaj novosti: SLOVENSKI VESTNIK tiskan (ki nam je lahko že kot novorojenček v velik ponos) knjižnica v Domu in vplačanih £800 za Dom v poslovnem letu. Socialni referent je poročal o rekordni vsoti, ki je bila podarjena za socialno pomoč rojakom, članstvo je poraslo.

Kaj pa naj povemo o tokratni Skupščini SDM sami? Tudi letos so se duhovi kresali: pozicija in letos šibkejša opozicija. Obisk Skupščine ni bil zavidljiv, morda zaradi dneva in ure.

Ob glasovanju pa je zopet z ogromno večino triumfirala ideja, ki pozablja na stare razprtije, ki je voljna sprejeti vsakogar, če le želi slovenstvu napredek in je demokratično opredeljen.

FOR ALL ADVERTISING
IN SLOVENSKI VESTNIK.

Mr. V. GOMIZELJ,
37 Bowes Ave., Essendon, Vic.
Tel. 379-6511

Published by: Slovenian Association Melbourne
Printers: Bussau & Co.,
6 Elizabeth Street, Nth. Richmond, Vic.

POMOČ SKOPLJU IN PREBIVAVCEM

Rano zjutraj po strahotni nesreči je prišla prva pomoč za prebivavce Skoplja iz strani ZDA. Pomoč je bila v vojaški bolnici, ki lahko sprejme 120 ranjencev, z 200 zdravniki in strežnim osebjem ter 30 prevoznimi vozovi.

Sovjetska zveza je poslala zdravila in hrano v vrednosti £25.000. Hruščov in predsednik prezidija SSSR, Brežnjev, sta sporočila maršalu Titu, da bo Sovjetska zveza poslala gradbeni material, s katerim bo obnovljeno Skoplje.

Doslej je SR Makedonija prejela različne pomoči ponesrečencem v Skoplju od naslednjih držav: V. Britanije, Francije, Madžarske, češko-slovaške, Bolgarije, Vzhodne Nemčije, Zapadne Nemčije. Z vsakim dnem prihajajo nove pomoči še iz drugih držav.

Papež Pavel je poslal svoje denarno darilo prebivavcem Skoplja, vključno s svojim globokim sožaljem.

UO SDM JE IMEL SVOJO PRIMO-PREDAJNO SEJO

Oba odbora SDM sta imela dne 4. julija sejo v Slovenskem domu. Stari odborniki so predali svoje funkcije, novi pa so prevzeli naslednja mesta: Virgilij GOMIZELJ (predsednik), Ivan URBAS (podpredsednik), Leopold JAUK (tajnik), Marjan GOETZL (blagajnik) in Bogomir JESENKO (gospodar). Po pravilniku o UO SDM (točka 10) so te funkcije nujne za sestavo odbora. Po sklepu in odobritvi skupščine pa lahko petčlanski odbor kooptira (sprejme) nove člane u Upravni odbor. V NO SDM pa so bili izvoljeni gospodje: Marjan PERŠIČ, Martin ADAMIČ in Karel KODRIČ.

Novemu odboru želimo veliko uspeha, čimveč tolerance in delovnih uspehov v ohranjanju tradicij slovenske dejavnosti med nami!

ZOBJE ROMUNOV

V. S. VESTNIKU smo že večkrat namigovali, da je nastopila doba, ko so vezi mogočnih taborov nekoliko razrvane. Prvi razkolk je bil brez dvoma prav Tito, ki je pokazal zobe Stalinu, njemu pa so sledili drugi, vse do generala de Gaulle in Mao Ce Tunga. Napovedali smo tudi spricho Hruščevega iskanja zaveznikov ter razkola med Pekingom, da se bodo še pred leti tako trdne vezi med Moskvo in vazalnimi vladami V. Evrope občutno zrahljale.

No, prvi vazal je pokazal zobe, čeprav ne v vsej svoji ostrini, vendar gospodarju je želel dokazati, da ima tudi sam nekaj pravic, da sme nekaj reči.

Romunija: Poglejmo nazaj v nedavno zgodovino te dežele: V njej smo videli kralja Karla, Madame Lupescu, družbo, katera je bila povdarjena s svojimi kurtuozji in kurtizanami. To je bila predvojna Bukarešta, vzvišena, šarmantna, povita v svilo in do kraja skorumpirana.

Romunija danes: 20 milijonov prebivalcev, druga največja vazalna država v Vzhodni Evropi, takoj za Poljsko, bogata v naravnem bogatstvu, siromašna, nemočna, izkoriščana. Comecon, vshodnoevropska varianta gospodarske združitve Vzhodne Evrope, obstoja za Romune več ali manj le na papirju. Svoj izvoz je osredotočila do vskrajnjih meja na Zapad, v zadnjem času pa tudi v Rdečo Kitajsko.

Vodstvo Romunije je uvidelo, da je Hruščov danes v težavah, in to so izkoristili:

V Bukarešti, in edino v Bukarešti, so se drznili ponatisniti nič drugega kot Pekingsko kritiko Moskve — in to ne zaradi tega, ker žele dezertirati . . . Ne žele dezertirati v Peking, marveč zgolj dokazati, da so drzni.

Romunski komunistični boss, Gheorgui-Dej, je nekako naklonjen "titoizmu", in to ne od danes, čeprav je iste nemočne ideje nosil v sebi še predno je bil Tito preklet od Stalina in predno je Peking izrekel anatemo nad Titom.

Seveda to morda še ne pomeni, da je taisti Gheorgui-Dej pripravljen svojo igro speljati naprej z ozirom na trenje med Moskvo in Pekingom na eni strani, in Moskvo in Zapadom na drugi strani. Mislil je morda tako, če so si Francozi dovolili ugrizniti Kennedy-ja, čemu bi si Romuni ne mogli dovoliti istega s Hruščovim.

Romunija je bila v preteklosti mnoga leta nekakšen kulturni satelit Francije. V šolah so se učili francosčine. Vselej so kulturno in vsestransko gravitirali na zapad, čeprav so geografsko "otok" na Vzhodu. Razdeljeni od Hitlerja in Stalina predno so bili vključeni v dogodke II. svet. vojne na strani Hitlerja. V vojni na strani Hitlerja se je pognalo preko milijon romunskih prostovoljcev na Vzhodno fronto, kjer so se borili proti Rdeči armadi. In borili so se dobro, bolje od Italijanov, ki spricho oddaljenosti Rusije, niso vedeli, zakaj se bore.

Ko je sovjetska Rdeča armada "osvobodila" Romunijo, sam Stalin ni vedel, kakšno taktiko bi povzel proti njim. Poznal je njihov karakter in težnje. Bal se je tudi sabotaže na petrolejskih poljih. To je bil tudi razlog, da je zvijačni Stalin dovolil Romunom, da obdrže — za nekoliko časa

★

"POGOVOR RDEČIH" — NEUSPEŠEN

Pogovori o ideoloških nasprotstvih med Pekingom in Moskvo, so bili uradno prekinjeni 21. julija — z neuspehom. Kitajska delegacija je "hladno" zapustila Moskvo. Podrobnosti pogovorov so še za enkrat povite v tajnost.

Sovjetsko-kitajski pogovori so trajali več ko teden dni z večkratnimi prekinitvami iz strani kitajske delegacije, ki je bojkotirala sestanke zaradi premoči ideje Sovjetske delegacije. Spor med komunističnima partijama je ostal prav tako odprt kot pred sestankom; morda je danes še globlji, čeprav je premier Hruščov na poslovilnem kosilu izjavil, da so bili razgovori "prijeteljski".

Premier SZ, Hruščov, je takoj za tem podpisal protokol pomoči Indiji; pomoči, ki jo je 4 dni prej kritizirala vlada LR Kitajske. Uradni komunistični tisk je takoj za tem proglasil Hruščova kot sovražnika LR Kitajske št. 3. (Nehru, Kenedy, Hruščov)

— svojega mladega kralja, Mihaela, na prestolu, kot edinega kralja katerekoli komunistične države v svetu.

Ko so Sovjeti "odžagali" kralja Mihaela, so na njegovo mesto instalirali svojo preverjeno stogo, Ano Pauker, nemško židinjko, katera je dosledno kolektivizirala romunske kmetije, industrijo pa prilagodila sovjetskim potrebam.

Po Stalinovi smrti je bila Ana Pauker "likvidirana". S tem je Romunija nekoliko bolj zadržala. Zadala si je boljše, svoje lastne gospodarske programe, čeprav še močno prežete z dogmo, vendar svoje. S svojimi programi je nekako protestirala proti po Stalinu določenemu programu, ki naj bi jim za vselej vtisnil pečat zgolj agrarne dežele ter surovinske baze za Savj. zvezo, čeprav je Romunija zelo bogata kot dežela žitaric, gozdov in petrolejskih polij.

V prvih mesecih tega leta je Romunija s posebno pozornostjo pregledala svojo industrijsko moč, katere ekspanzija naj udari navzven; tako se je odločila in poslala svoje trgovinske misije predvsem v zapadnoevropske dežele, ne da bi za to vprašala predhodno dovoljenje v Moskvi.

Izglede so, da se je Romunija odločila za postopno prehajanje k nacionalni neodvisnosti, skratka neodvisnosti od Moskve, za cilje, za katere so bile sprožene puške v madžarski revoluciji leta 1956.

kk

★

Prepoved atomskih poiskusov — pakt

Sovjetska zveza, ZDA in Velika Britanija (premier Hruščov, Mr. Harriman, Lord Hailsham) so v Moskvi podpisali sporazum o prepovedi poiskusov atomskega orožja.

Zapadna vladna odposlanika sta na vabilo Hruščova prišla v Moskvo na razgovore o prepovedi atomskih poiskusov. Zanimivo je, da sta bila zapadna odposlanika povabljeni v Moskvo, ko je bilo Hruščovu jasno, da je sporazum s kitajsko delegacijo nemogoč. Namreč Zapadna odposlanika sta prispela v Moskvo potem, ko so rdeči Kitajci pričeli sabotirati sestanke na pogajanjih s sovjetskimi komunističnimi kolegi. S tem je Moskva demonstrirala svoje razpoloženje nasproti nepomirljivim idejam komunistične Kitajske, kateri je "globalni spopad z imperializmom neizogibna nujnost".

Razmere bodo Hruščova silile še dlje — do "bolj prijateljskih odnosov do Zapada". Silile ga bodo tudi odznotraj v sami državi, kajti v njej se je sprožilo nekaj novega, nekaj, kar je pokojni Stalin nesramno tiščal k tlom, je pa zato toliko bolj živo danes. Hruščov tega procesa ne bo mogel zaustaviti, čeprav ga bo skušal zavirati. V marsičem bo odvisel tudi od ravnovesja sil in tokov.

S tem aktom, podpisom prepovedi atomskih poiskusov, pa so podani pogoji (tako menijo politični opazovavci), da se sestaneta Hruščov in Kenedy, ki naj bi že na prvem sestanku vnesla neke nove momente v odnosih svobodnega sveta z državami sovjetskega bloka.

J. K.

Za vsakovrstna tiskarska dela

TISKARNA
S. SPACAPAN
(Reg. DISTINCTION PRINTING)
171 Nicholson Street,
East Brunswick — Tel. 38-6110

AKCIJA ZA SKOPJE NAJ VKLJUČI VSAKEGA ROJAKA IN VSE PRIPADNIKE JUGOSLOVANSKIH NARODOV

Uredništvo Slovenskega vestnika in SDM sta nameravala odpreti Samostojno akcijo za dramatično prizadeto Skopje. Ker pa se je v okviru avstralskega Rdečega križa akcija že pričela pod vodstvom župana okrožja Fitzroy, Hon. Kernsa, in komiteja 25-ih, v kateri je tudi zastopnik za jug. narodnosti g. Pertinac, se bomo priključili kot podružnica temu komiteju. Denar, ki bo nabrajan bomo z imenskimi spiskom predali avstr. Rdečemu križu. Vsi darovi nad eno funto so prosti davka (Tax). Vsak darovalec bo dobil tozadevno potrdilo s povratno pošto. V darove je poleg denarja vključeno tudi: obleke, prehrana, ki lahko stoji, ipd.

Z največjem upanjem, da bo ta akcija uspela popolnoma, z upanjem, da bodo naši ljudje razumeli žalosten in pretresljiv dogodek, kličemo vsakemu posamezniku, slehernemu društvu, klubu, ustanovi, podjetju ali kakršnikoli skupini naj podpre akcijo, naj daruje!

Vse darove pošiljajte na naslov:

FUND SKOPJE,
371a PARK STREET,
PRINCES HILL, Victoria.

Komite za našo podružnico sestavljajo gospodje: Marjan Peršič, Livio Novak in Leopold Jauk. Vsi darovi bodo objavljeni tudi v SLOV. VESTNIKU. Če ima kdo poravnati naročnino za SLOV. VESTNIK, lahko, da ne bo dvakrat poširal, pošlje s pripombo na uredništvo, kar bo takoj priključeno skladi SKOPJE.

KAKO LAHKO POMAGATE ?

Apelirajte med vašimi tovariši na delu. Radi vam bodo pomagali!

Darujte sami, kolikor zmorete; bodisi v denarju ali obleki!

Slovenska društva, darujte sama in vplivajte na vaše člane, prijatelje in simpatizerje!

Prosrite uprave podjetja, kjer delate, da tudi oni priskočijo na pomoč!

Akcija bo zaključena 31. avgusta. Naj Vaš dar ne izostane!

Upravni odbor SDM in uredništvo Slov. vestnika

★

DRUŽBENA KONTROLA V ZSSR

Moskva: V sovjetskih industrijskih podjetjih, kmetijskih gospodarstvih in ustanovah ustanavljajo družbene kontrolne organe, ki naj bi bili v pomoč novoustanovljenim odborom partijsko-državne kontrole. V vsej ZSSR so doslej ustanovili 370.000 takih skupin za nadzorstvo, v katerih sodeluje okoli 2 milijona partijskih, sindikalnih in komsomolskih aktivistov.

Če prištejemo k temu še policijski aparat s vso plejado svojih javnih in tajnih vohunov ter razne druge "kontrolorje", pridemo do zaključka, da sta na vsakega prebivalca po dva vohuna.

VSA MEHANIČNA POPRAVILA VAŠEGA AVTOMOBILA VAM OPRAVIMO PO SOLIDNI CENI!

"WESTERN HIGHWAY SERVICE STATION"

Lastnika: T. ZAGORC & A. MECH.
248 Ballarat Rd., West Footscray
Tel. 31-78152

Kompletna servisna postrežba!
Poznani slovenski avtomehaniki!
Svoje želje boste obrazložili v svojem jeziku!

Večja mehanična opravila opravljamo tudi na obročno odplačevanje. Pridite, prepričali se boste o solidnosti!
Poslušamo ves dan in v nedeljo dopoldne.

O PEVSKEM ZBORU "TRIGLAV"

(Vladimir TRAMPUŽ)

Po dolgih osmih letih molka se prvič oglasim javnosti, z željo, da bi vsaj nekoliko predstavil občinstvu PZ Triglav. Sam sem samouk. Žene me ljubezen in strast do pesmi, da delam. Mnoge pesmi sem spisal sam, uglasbil nekatere umetne, narodne in cerkvene. Ne bom se spuščal pregloboko v opisovanje, končno nisem niti pisec, saj sem završil le osnovno šolo, in še to v italijanščini. Sicer pa bi lahko napisal našo lepo, a žalostno in bogato kroniko.

Slovinci nas boste nekoliko bolj, sicer samo muzakilčno, spoznali po naši drugi plošči. Nekje v bistvu se na naše delo nanaša pesem Peklenski večer:

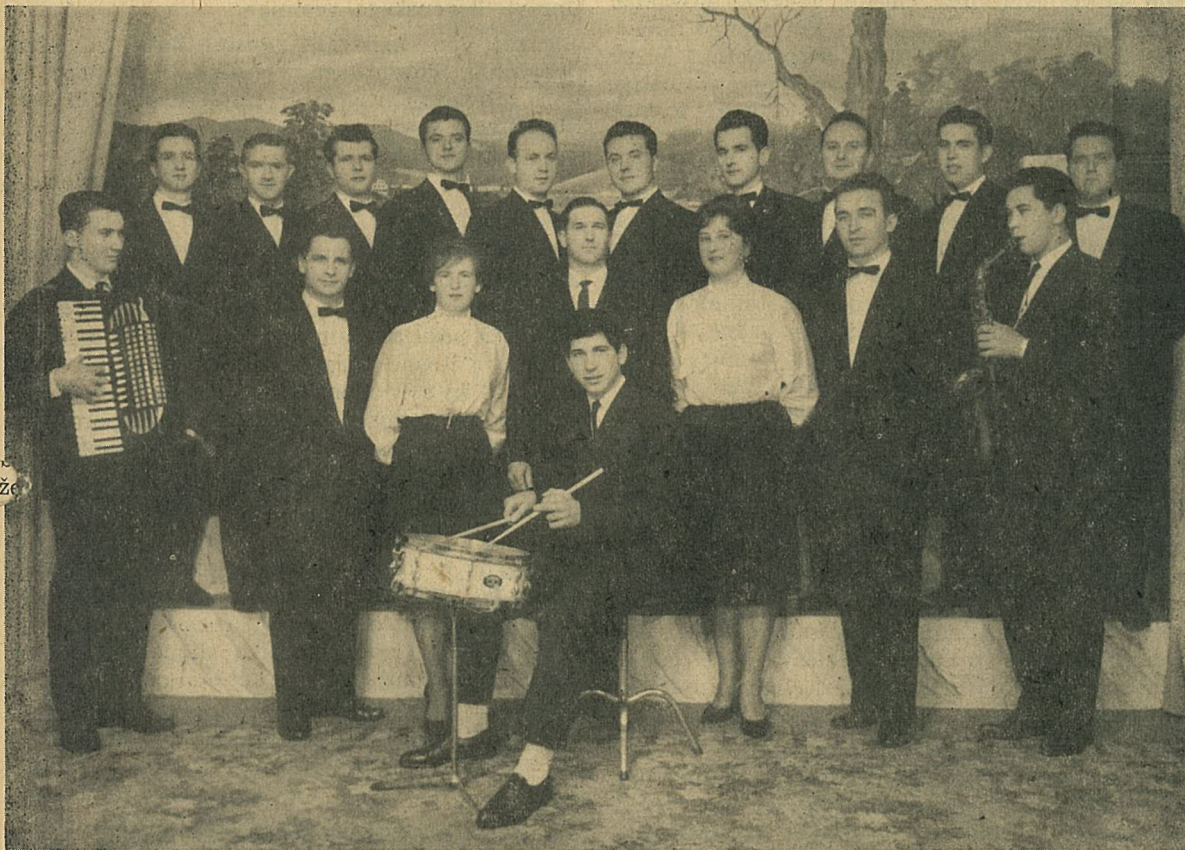
Strma je pot do tebe, pesem mila,
med nama je tuj greh,
ker pevam te, da ne bi utonila,
da ne bi bola v norčav posmeh.

Začetki pevskega zbora Triglav segajo devet let nazaj, ko smo se zbrali v kinu Savoy v zelo bogatem številu. Žal nam so prvi vetrovi razpihali vrste in skoraj smo ostali ovce brez pastirja. Nato sem prevzel vodstvo sam. Od vseh tedanjih smo ostali še do danes le trije: Oblak Danilo, Stare Viljem in jaz. Našem obstoju sta prav gotovo pripomogla gospoda Ante Kovač in Žika Nikolič, prvi po narodnosti Hrvat, drugi pa Srb.

Vendar smo pred leti posneli in uspeli s prvo gramofonsko ploščo. Še več, letos smo posneli že drugo. Tako bo naše delo vsaj nekoliko oškodovano. Seveda moramo upoštevati, da smo samouki; pa ravno zato je še uspešnejše. Brez tega bi usahnili kot suh cvet. Bili bi tudi pozabljeni naši uspehi od Melbourn do Sydneya, kakor tudi pred avstralsko javnostjo.

Že vdrugič so sodelovali bratje Trohavi kot orkester. So tudi stalni orkester pevskega zbora, imenovani Trio Triglav. Sodelovali sta tudi gospa Rozi Matko kot sopran in gospodična Geni Pivarjeva kot alt.

Tako Triglav širi svoje vrste. Rad bi pa še povedal o naši blagajni, ker je bilo preveč govora o tem. Zato je moja dolžnost, da to razložim. Letni čisti dobički naših prireditev so okrog 120 funtov. Razhod pa se vrsti nekako tako: 84 pev-

Brez dvoma lahko zapišem, da je bila za ustanovitev pevskega zbora moja želja, da je nekdanji predsednik SKM, g. Zlatko Verbič, organiziral isti zbor. Je pa kasneje prišlo do nesoglasij, zato smo si naredili ime PZ Triglav. Vendar so kmalu zatem nastajale razpoke, ki pa se jih ni nihče ustrašil. Mirno smo nadaljevali z vajami v isti dvorani in plačevali najemnine sami, ker fonda nismo imeli. Parola nam je bila: Naprej!

Da smo zgubili nekaj dobrih basistov je bil brezdvoma vzrok, da nismo le pevci, ampak imamo še zraven svoje delo in svoje družine ter s tem tudi skrbi. Kot mučenik ne bi rad mučil mučnikov! Vendar se hočem na tem mestu zahvaliti našim stalnim: Borisu Cobiču, Antonu Vouku, Marjanu Vihteliču, Hugotu Tabajinu in vsem ostalim, pa tudi tistim nerednim. Zahvaljujem se tudi onim, ki so nas v zadnjih trenutkih pustili!

skih vaj na leto nas stane (dvorana po eno funto), 84 funtov. Drugi stroški so letno približno šest funtov. Za notranja in zunanja darila deset funtov. Iz ostalega smo zbrali 160 funtov za izdelavo 100 komadov gramofonskih plošč. Bil bi pa tudi čas, da si bi iz kakega zaslužka plačevali prevozna sredstva k pevskim vajem. Vabim pa mnoge, naj stopijo v naše vrste.

SLOVENSKI PEVSKI ZBOR TRIGLAV ima na prodajo svoje plošče:

I. plošča vsebuje pesmi:

1. Sinoči je res luštna noč bila;
2. Pobratimija;
3. Kaj ti je deklica;
4. Vinček,
5. Te, te, te;
6. Orkester;
7. Orkester;
8. Dekle na vrtu;
9. Briška;
10. Od Celja do Žalca;
11. Klic Triglava.

II. plošča vsebuje pesmi:

1. Regiment po cesti gre;
2. Furmanska;
3. Kako bom ljubila;
4. Ne tožim;
5. Peklenski večer;
6. Orkester;
7. Hišca ob cesti stoji;
8. Gor črez izaro;
9. Angeljček varuh moj;
10. Rasti rožmarin;
11. Slišala sem ptičko pet;
12. Orkester.

Cena posamezni plošči je dve funti. Dobite jih pa pri o. Baziliju v Melbournu, pri o. Odilu v Sydneyu, v Slov. domu v Melbournu, na prireditvah PZ Triglav in na uredništvu Slovenskega vestnika.

PRIPOROČLJIVO!

V VESTNIKOV TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI PO:

- £4/0/0 Dr. Stanislav Frank;
15/0 Martin Adamič;
10/0 Neimenovani, Ludvik Tušek;

Polovico leta smo prejadrali. Napovedani smrtni sunek smo preboleli; smo žilavi. Zato kar brez strahu darujte v sklad. Še šest, deset mesecev je potrebno držati sklad, potem tudi mi upamo na vse boljše!

VSEM DAROVALCEM SE LEPO ZAHVALJUJEMO
IN SE TUDI PRI OSTALIH PRIPOROČAMO!

Uprava

SPOMINSKI DNEVI

- ★ 21. avgusta 1780
je bil rojen v Repnjah Jernej Kopitar, ki je 1809 napisal prvo znanstveno slovnico slovenskega jezika; umrl je 1844 na Dunaju.
- ★ 22. avgusta 1864
je bil položen temelj Rdečemu križu. Ženevski župan Henry Dunant je sklical pod vtisom grozot bitke pri Solferinu konferenco dobrodelnih organizacij za pomoč ranjencem.

"AURORA" PHOTO STUDIO

S. NOVAK
624A BARKLY ST., W. FOOTSCRAY
Tel. 68-6108. Privatno: 68-5974.

Priporočamo za albume v barvnem in naravnem tonu v vseh velikostih!

POPULAR STORES Pty. Ltd.

7a Ferguson St., Williamstown

Tel. 65-6019

ima bogato izbiro:

DELIKATESNEGA IN ŠPECERIJSKEGA BLAGA
VSEH VRST,
JEDILNA OLJA, VSEH VRST KLOBAS IN RAZNO.
POSEBNO SE PRIPOROČAMO ZA NAŠA IZVRSTNA
VINA IN ŽGANE PIJAČE.
ZA NAROČILO IN DOSTAVO NA DOM KLIČITE

URSIČ MIRKO

Tel. 65-6019

ŽIVLJENJE MED NAMI

SYDNEY

SNOWY MOUNTAINS AUTHORITY. — V nedeljo 22. junija je v Snowy Mountains zgorel v stanovanjski baraki rojak iz primorskega KNEŽAKA France SEDMAK. Tudi sydnejsko časopisje in radio sta poročala. Pogrebni obred je 25. junija opravil o. Odilo iz Sydneya. Kot poročila je imel lep pogreb, saj se je zbralo okrog sto fantov, ki so pokojnemu zasuli grob s cvetjem. Lepo od fantov, ki so rojaka spremili v lepem številu na zadnjo pot.

France, naj Ti bo lahka tuja zemlja, domačim pa obilo sožalja!

LIDCOMB. — Na svečano cerkveno slovesnost v spomin sv. Cirila in Metoda, ki sta delovala pred 1.100 leti med Slovani, se je zbrala ogromna množica ljudi v Lidcombu (Sydney), dne 7. junija. Množina ljudi je predstavljala vse slovenske narode; Avstralci so bili le v manjšini kot delegatje.

Bogoslužje se je vršilo po vzhodnem obredu in v staroslovanščini. Najštevilnejši so bili Poljaki in Ukrajinci, seveda tudi vsi drugi slovanski narodi s svojimi narodnimi nošami, banderami in zastavami. Slovence je vodil o. Odilo. O. Odilo je med številnimi govorniki, ki so govorili vsak v svojem jeziku, povdaril, da smo Slovenci najmanjši slovanski narod, kateri pa je zvesto sledil naukom sv. bratov. Vsa slovesnost je trajala nad dve uri.

OPOMBA PISCA: Slovenskemu narodu na Koroškem se še po tisoč in sto letih godi krivica in isto preganjanje kot se je godilo sv. Metodu. Kako stara je človeška slabost, še Afrikanci nas bodo kmalu prekosili, pa smo jim mi v preteklih stoletjih prinašali vero in kulturo (Knohlehlar itd.), a sužnosti le niso hoteli!

RANDWICK (Sydney). — Sydnejsko podzemlje se aktivno razvija in deluje, tako se je zgodilo zma, da je bil umorjen z brzostrelko zgodaj zveprvič v avstralski kroniki kriminala gangsteričer na pločniku v Randwicku 26 letni J. Walker. Gangsterji so ga imeli že dalj časa na piki. Tako se jim je ponudila prilika ubiti ga z rafalom iz avtomobila. Detektivi so avtomobil sicer našli, zločinca pa ne.

SYDNEYSKA O ROYALU. — Polemika o novi valuti, decimalnem Royalu, je še vedno aktualna. Državljanji se kar nočejo sprijazniti s tem imenom. Med ljudstvom krožijo kar mastne anekdote na račun Royala in Sir. Menziesia.

Ko je med svojim obiskom v Ameriki imel Sir Menzies pogovor s tamkajšnjimi novinarji, se je seveda vmešalo tudi vprašanje o Royalu. Hoteli so vedeti, kdo si je izmislil to ime. Med drugim so ga vprašali:

“Ali je ‘royal’ Vaše ime?”

“Ne, moje ime je Menzies”, je odgovoril.

Diplomatsko se je izmazal, bogve, če se bo tako poceni tudi v Avstraliji.

WELCOME IN SUNNY AUSTRALIA! — Tako se glasi parola Avstralcev v revijah in reklamah, kadar vabijo turiste ali emigrante v Avstralijo. No to letos za Sydney nikakor ne bo veljalo. Imamo kar preveč dežja: rekordno leto padavin. Vendar ti rekordi zelo škudujejo gospodarstvu, tako je delo v gradbeništvu zaostalo, da niti ne govorimo o povodnjih in drugi škodi, ki jo dela deževje. Primanjkuje zelenjave, je slabe kvalitete in zelo — draga. Gospodinje se upravičeno pritožujejo, da sta fižol in salata draga kot žafran.

Bralci, pošljite nam naslove znancev, posebno bomo veseli tistih, ki živijo oddaljeni na podeželju. SLOVENSKI VESTNIK bodo z veseljem sprejeli!

BRISBANE

Queensland, tudi sončno deželo imenovano, je zajela zadnje tedne prava antarktična zima. Poročajo, da je letošnja najhujša v zdnjih 30-ih letih. Mrzel val južnega tečaja ni zajel samo Victorijo in Novi južni Valles, temveč je zaplul tudi severneje vse do Brisbana. Podnebje na splošno je tako v zimi kakor v poletju neznosno za Evropejce, posebno pa za severne Skandinavce. Pred nekaj leti je bil slučaj, da so našli v severnem delu celo Eskima. Južni del dežele leži v sub-tropskem podnebnju, dočim severneje prehaja Queensland v tropsko podnebje, kjer so se udomačala zlasti Italijani in Grki. Prvi so na farmah ustanovili krepke postojanke; saj je znano, da se ravno Italijani najtežje prilagodijo novemu okolju. Grki pa imajo skoraž monopol s sadnimi trgovinami in mlekarnami. Do te strjenosti in podjetnosti jim ni pomagala le trgovska žilica, ampak tudi nad vse odlična organizacija pod geslom: Pomagaj svojemu sorojaku!

Slovenci nimamo prave trgovske “žilice”, če izvzamemo Primorce, za kar so jim dali priznanje po I. svet. vojni celo Angleži, ki so pa tudi pravi in dobri zidarski mojstri. Imamo med nami še tudi obrtnike in samostojne poklice. Pač vsak narod hrani v sebi nekaj posebnega, ki ga odlikuje.

Nasplošno se s položajem ne smemo pritožiti. Večina nas je sprejela državljanstvo in imamo tudi stalne zaposlitve. Občina velikega Brisbana zaposluje v vseh njegovih odsekih mnogo novih, ne glede na narodnost. Visok odstotek nas je, ki imamo tudi svoje “palače”, kar je pač najboljši in najcenejši izhod iz stanovanjske krize, ki tudi tu ni izjema. Gospodarski položaj se je nasplošno poboljšal, zlasti pa gradbena industrija, ki ima zaposlenja na pretek; saj se vidijo lepaki, ki tesarje in mizarje naravnost iščejo. Dežela sama je v zadnjih letih napravila velik korak naprej, to se vidi že v samem Brisbanu. Stare, nizke zgradbe, se umikajo novim stolpnicam in zraven mesto postaja važnejše in važnejše kulturno, gospodarsko in trgovsko središče. Ta sprememba se občutno tudi opazi; sam stanujem tu že dvanajsto leto in ga skoraž ne bi prepoznal. Svoje lice bo mesto spremenilo še bolj v naslednjih letih: v načrtu je, da se podere vseh pet zgradb nasproti veličastne mestne občine, na njihov račun pa se zaokroži in poveča sedanji trg Jurija V., da tako mesto enkrat pride do zaslužnega javnega prostora, kjer bo lahko sprejemalo svoje goste. Seveda, načrt ima v javnosti deljena mišljenja, kajti sam odkup omejenih zgradb bo stal prvi milijonček. Vendar splošno mnenje je soglasno, da mora prej ali slej priti do tega.

Ravno tako se razvija tudi notranjost, posebno odkar so našli bogate petrolejske vrelce (par sto kilometrov v notranjosti), kar bo dalo deželi novega poleta v delu. V delu je že polaganje cevi, ki naj izvire povežejo s Brisbanom. Tudi druge panoge industrije iščejo posebno strokovnjake, ki jih naravnost primanjkuje. Nekatera so se odločila, da jih “uvozijo” kar na svojo roko iz Anglije, kakor poročajo dnevnik. Še vedno pa je težak problem z mladino, ki je lansko leto zapustila šole in še vedno nima zaposlitve. To poglavje bo vedno bolj boleče iz leta v leto. Kak napredek glede šolske izobrazbe je napravil Queensland naj povedo naslednje številke: leta 1951 je obiskovalo višje šole samo 13.511 otrok, s prihodnjim januarjem pa pričakujejo vpisa preko 85.000 otrok. Vse stremi po višji izobrazbi, saj samo ljudska šola danes ne pomeni ničesar. Še celo oni, ki ne nameravajo vstopiti na univerzo, so študija željni, radi tega ni nič čudnega, da šole rastejo kakor gobe po dežju. Rastejo državne, privatne in katoliške šole. Saj je tukaj šnji 91 letni nadškof Duhing, ki je irskega porekla, pro pravici znan kot graditelj in pospeševatelj šol. Radi svoje nepristrasnosti uživa splošni ugled.

Razvoj Kraljičine zemlje in Brisbana povesta v sliki in besedi dve veliki knjigi, ki sta izšli za 100 letnico samostojnosti države, 1. 1959, ko se je ta del ločil od matične države N.S.W. z dekretom kraljice Viktorije (6. junija 1859). Ločitev pa je stopila v veljavo 10. decembra istega leta. Le žal, da je knjiga o razvoju dežele in Brisbana težje dostopna občinstvu radi previsoke cene.

Verjetno je še veliko tukajšnjih rojakov, ki niso naročeni na SLOVENSKI VESTNIK, zato sporočam, da ga lahko dobite tudi v prosti prodaji na dveh vidnih mestih v središču mesta in sicer:

1. **INTERNATIONAL BOOKSHOP**
144 Adelaide Street, Room 8
(Blockside & Ferguson Bld., nasproti Finneysa).
2. **ALEX MILIČ & CO.,**
Filatelistična trgovina, Arcade Mayfair,
Adelaide Street, Brisbane.

Vsem prav prisrčen pozdrav in drugič spet kaj!

Janez Primožič

p i s m a

Spoštovana uprava Vestnika!

Želim postati naročnik Vašega cenjenega lista in Vam prilagam naročnino za eno leto v čeku. Čestitam Vam k lepemu listu in Vam želim obilo uspeha tudi v bodoče!

Pozdrav vsem sotrudnikom Vestnika!

V. Menart

Upravi Slovenskega vestnika:

Tukaj Vam prilagam “Postal Note” za letno naročnino Slovenskega vestnika. Prav lepo se Vam zahvaljujem za dve prejeti številki, ki sem jih bil zelo vesel.

S pozdravom!

Franc Urbanč, Wandong

★

P. T., Nth. Richmond. — Kupili ste zemljišče z namenom, da bo Vaš denar bolje naložen, kot če bi ga vlagali na banko, sedaj Vam pa sosed zemljišča pošilja račun £41/10/0 kot Vaš delež za izgradnjo lesene ograje. Sosedov odvetnik Vam je poslal že dva opomina, in Vi nanje niste odgovorili, ker se niste smatrali dolžnega poravnati račun; češ, da Vaša parcela še ni zazidana.

Medtem ko Vam odgovarjamo ste zagotovo prejeli že “Final notice”, to je zadnji opomin pred tožbo. Pohitite stopiti v stik z Vašim sosedom, da ne boste romali na sodišče in izgubili tožbo. Po tukajšnjih predpisih ste dolžni poravnati Vaš delež, to je polovico svote, za gradnjo ograje vzdolž Vašega mejnika. Nihče pa Vam ne more diktirati nič drugega kot standardne lesene ograje in standardne cene, ki jo pa lahko plačujete na obroke, ki trajajo vse do 3 let. Obresti gredo v Vaše breme.

★

T. C. — Z avtom ste imeli “karambol” — kot pravite — deloma po Vaši krivdi. Vaše mnenje je napačno, ker ne posedujete voznega dovoljenja, čeprav ste oškodovanemu dali napačno ime in naslov prijatelja, ki ima vozno dovoljenje.

Zgrešeno. Ne bomo Vas vzpodbujali k lažem in nezakolitostim. Stopite do advokata in z njim uredite vse potrebno. Mi nismo poklicani za take stvari.

Ured

★

S. Bojan. — Poročili ste se v odsotnosti z dekletom iz Vaših krajev, ki zaenkrat še biva v Sloveniji. No, in sedaj je čas obračuna s TAXATION OFFICE.

Kaj lahko deklarirate pri takšnem uradu z ozirom na izdatke, ki ste jih imeli z dekletom, oz. sedanjo ženo?

Nič. Niti prihodnje leto, ko boste ponovno podajali obračun — če bo vse posreči — ne boste mogli vnesti izdatkov za taksi, ki ga boste zanjo naročil za prevoz iz letališča na dom, kjer bosta živila.

PORAVNAJ NAROČNINO!

Naša društva

Danes meni — jutri tebi

Slovensko društvo v Melbournu je stopilo v deseto leto svojega delovanja. Redna letna skupščina, katera prav gotovo ne more služiti v odliko društva, je pokazala kako malo zavedni, kako nezreli in neodgovorni, zamerljivi in malenkostni smo Slovenci v Melbournu.

Od nekaj sto plačujočih članov, katere ima na svojem seznamu S.D.M., jih je komaj okoli 70 smatralo za vredno posvetiti nekaj uric svojega časa organizaciji Slovencev v Melbournu. To so plačujoči člani, da ne omenim onih sinov in hčera Slovenije v tem velikem mestu, ki smatrajo za nepotrebno vsaj s formalnim pristopom in malenkostno članarino na leto pokazati zavezo slovenske skupnosti.

Zaman je vsak izgovor in opravičevanje, med nami vlada narodna nezavednost in osebni egoizem.

Dejstva, da nekomu ni bilo po volji preteklo delovanje društva, da drugemu zopet ne odgovarjajo društveni funkcionarji, niso logični vzroki za abstinenco, kajti prav skupščina vsega članstva je ta forum, na katerem se iznese potrebna kritika, se sprejmejo ukrepi s katerimi naj se bodoče delo korigira in se potrdijo in zamenjajo društveni funkcionarji.

Toda sodeč po udeležbi na skupščini mi Slovenci v Melbournu ne smatramo, da nam je naša organizacija potrebna. Mi edini, kajti pri drugih narodnostnih skupinah tega ni opaziti. Drugi so složni, podpirajo svojo enoto in drug drugega. Zato lahko pomagajo svojemu rojaku v nesreči, zato lahko skrbe za svoje rojake, radi starosti nezmožne dela, svoje otroke sirote, svoje bolne. Zato se lahko ponašajo s svojimi kulturnimi prireditvami in svojimi domovi, letovališči in seveda narodnim ugledom. Poglejte okoli sebe, pa boste videli, kaj zmore sloga.

Kaj pa mi? Janez ima svoj "Milk Bar", Jože dovolj "overtima" in hišo, Andrej zida in mu je funt edini gospodar, Petru gre "biznis" odlično, Marko je postal inženir in France celo "menežer". Nam gre dobro — nam ni treba društva; kaj bi se brigali za tuje skrbi, kaj bi se brigali za rojaka, ki mu je ono potrebno. Kaj bi se brigali za onega, ki bi morda potreboval majhno denarno pomoč, kaj bi se brigali za onega, ki bi rabil morda zaposlitev, kaj za onega, ki je osamljen in ob neznanju jezika željan slovenske družbe, kaj za onega, ki bi želel slovenske knjige, kaj za onega, ki bi se rad kulturno izživljal in kaj celo za onega, ki je željan samo prijazne besede.

O ne, saj nismo sebični, bodo rekli mnogi, samo društva nam ni treba. Tisti, ki ga hočejo naj sodelujejo in gmotno pomagajo.

Ob pričetku tega leta je nesrečna usoda posegla v par naših družin. Koliko nas je bilo prišlo na pomoč? — Izprašajmo sami sebe!

Kako drugačni smo bili, kako drugače smo občutili, ko smo prvokrat zagledali obale Avstralije! Kako smo se razveselili, ko smo se srečali

s prvimi že naseljenimi rojaki. Kako smo se razveselili, ko smo zvedeli za obstoj slovenskega društva, za slovenskega duhovnika, za slovenski časopis. Toda to je bilo tedaj, ko smo bili še čisto novi, ko so nam bili vsi ti potrebni: i rojaki na cesti, i društvo, i duhovnik, in časopis. Danes je pa vse to drugače.

Kaj pa jutri? Morda pa bo zopet prišel dan, ko bomo vse to potrebovali. Ali smo kdaj pomislili, kako je hudo biti sam na stara leta, kako nesreča nikoli ne počiva, kako osamljen je invalid in usmiljenja vreden bolnik! Morda si lahko danes olajšamo jutrišnji dan?!

Zato dajmo, otajajmo se. Saj ni treba velikih žrtev. Le malo časa, malo zanimanja, malo udeleževanja in vsaj malo moralne in gmotne podpore onim, ki so voljni voditi in urejevati društvene zadeve. Saj začetne težave so že prebrodene, društvo je že v svojem desetem letu in ne brez sadov. Ima že gotovo imovino, tradicijo in skušnjo. Treba mu je le pomagati naprej, da ne obstane na nepremični točki, temveč se razvije v res močno telo v dobro nas vseh.

Na skupščini je bil izbran nov odbor. Ne brez težav. Kritikov in kritikastrov je bilo dovolj; potrebnih in nepotrebnih. Morda so se celo preveč dolgo obravnavale malenkosti in ni bilo dovolj časa za resne zrele pomenke. Prav po nepotrebem je bilo vnešeno v polemiko celo strankarstvo, vera in ideološka pripadnost posameznikov. Vendar je prevladala pri skoraj vseh prisotnih zavest, da mora društvo nadaljevati svoj obstoj. Zato so tu vsi izgledi, da se bodo rojaki, ki so prevzeli nalogo nadalje voditi društvo prav dobro zavedali, da je edino pravilen način upravljanja: brezizjemno pridrževanje društvenih pravil, katerih prvi stavek se glasi:

Slovensko društvo v Melbournu je nepolitična organizacija in ne zasleduje nikakršnih strankarskih, razrednih, stanovskih ali dobičkonosnih ciljev.

Marijan Peršič

SLOVENSKI VESTNIK

Slovenski informativni in družinski list.

Zastopništva:

VICTORIA: 483 Melbourne Rd., Newport, Vic. N.S.W.: Lojze Košorok, 25 Gould Ave., Peter-sham, N.S.W.

QUEENSLAND: Janez Primožič, 39 Dickenson Street, Carina, Brisbane, Qld.

ZAHODNA AVSTRALIJA: Dr. J. Koce, G.P.O. Box 670, Perth, W.A.

POLITIČNI IZMI

v razgaljeni preprostosti

SOZIALIZEM

Imate dve kravi — podarite eno svojem sosedu.

KOMUNIZEM

Imate dve kravi. Oblast vam odvzame obe, ju molze in vam daje mleko.

FAŠIZEM

Imate dve kravi. Oblast vam odvzame obe, ju molze ter vam prodaja mleko.

NACIZEM

Imate dve kravi. Oblast vam odvzame obe, ustrelji eno, drugo pa vzdržuje zaradi mleka.

NOVI IDEALIZEM — kot si ga mnogi zamišljajo

Imate dve kravi. Oblast vam odvzame obe ter ustrelji vas.

KAPITALIZEM

Imate dve kravi. Prodate eno, da z izkupičkom nabavite bika.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Slovensko društvo Sydney je priredilo dne 29. junija družabno prireditev. KRESOVANJE. Bila je v koncertni dvorani Pelings in dobro obiskana, da se je moral marsikateri zapozniti gost vrtniti, ker ni mogel zaradi prenatutosti noter. Za pestrost večera je brez dvoma doprinesel Slovencevski zbor, ki je po daljšem premoru zopet nastopil in se predstavil slovenski skupnosti v Sydneyu. Zbor je zapel pod vodstvom g. KLAKOČERJA šest narodnih. Največji aplavz in odobravanje pa so žele pesmi "Dekle, daj mi rož rdečih", "Triglav moj dom" in "Jaz pa moj kvažek". Kot novost pa je bilo, da so bile vse pesmi spremljane na klavirju. Spremljala je Marija KLAKOČERJEVA.

Na odru je gorel umeten kres kot simbol slovenstva; znak, da naša slovenska srca še gorijo, čeprav daleč od domovine, kot je povdaril v pozdravnem nagovoru g. podpredsednik Lucijan MOZETIČ.

Brez dvoma smo se razšli v zavesti, da smo doživeli lep in prijeten večer. Kar nismo mogli narazen. Odbor SDS se zahvaljuje pevcem za nastop. Brez dvoma so žrtve hoditi vsak petek navaje, vendar pogun velja!

Naslednja društvena prireditev bo tudi v Pelings dvorani in sicer tokrat bo Dan očetov, kot smo že omenili. Enkrat naj tudi očetje pridejo na svoj račun. G. ČUJEŠ pripravlja svoje učence Slovenske šole v CONNELL PARKU. Kaj vse bo, še ne vemo. Boste videli! Kot kaže bo zopet pevski zbor med nami. Prireditev bo v soboto 17. avgusta ob 7. uri zvečer.

UBOGA KOROŠKA ALI UBOGI . . .

Slovenski tisk v zamejstvu se zgraža nad početjem in diskriminacijo Slovencev na KOROŠKEM. Odbor SDS, kot predstavnik Slovencev v Sydneyu, je razposlal pisma Slovincem, ki jih naj kot protestna pisma pošljejo škofijskemu ordinariatu v Celovec.

Je najbrž edini in prvi pojav v zgodovini naše-ga naroda, da se verniki in duhovniki upirajo svojemu škofu.

Žalostno, ali resnici na ljubo povedano, smo v dobi, ko se združujejo narodi in države, ko najvišji cerkveni krogi strme za združitev vseh kristjanov, na Koroškem pa ne poznajo osnovne krščanske ljubezni in jemljejo Slovincem še tisto zadnje, kar jim gre po človeških in božjih zakonih.

Slovensko društvo v Melbournu bo ta mesec imelo svojo redno skupščino (Jo je že imelo.) Želimo novoizvoljenemu odboru obilo lepih uspehov. Delovno polje je široko in delo veliko. Zavedajmo se, da nam mora biti delo za slovenstvo velike važnosti. Zavedati se moramo, da smo sinovi tistega malega naroda, ki je skozi dolga stoletja tako krvavo teptan in zaničevan. Pokažimo v slogi, da nečemo umreti, čeprav nam to žele režimovci doma in razni gospodje vikarji kjerkoli. Predstavljajmo naš narod v pravi luči in ne ostanimo samo "kranjski Janezi".

L. K. — SDS

ATLAS

OGRODJA ZA KAMIONE — SEMI TIPPERS

- ★ Solidno uravnovešeno ogrodje z vzdvižnim vzvodom in odlično eliminirano!
- ★ Konstrukcija prvorazredna!
- ★ Teleskopičen dvigalec!
- ★ Izgled sam je najboljši oglas!

- ★ Lahko nalaganje z velikimi olajšavami!
- ★ Hilift Pump dvigne polno naložen kamion (trailer) 13 futov in 6 inch. v 20-ih sekundah!

TO SO ODLIKE "ATLAS" OGRODIJ ZA KAMIONE SEMI TIPPERS

in

Teža je samo 2 toni 15 centavov. Lahko pa vzame legalnih 13 ton težine.

ATLAS TRAILERS Pty. Ltd.

New Footscray Road — Telefon: 68-6939

Novice iz domovine . . .

80 NOVIH HOTELOV OB JADRANU

Jugoslovanski tisk sporoča, da bodo pričeli z gradnjo nadaljnjih 80 hotelov ob Jadranu. Vsi hoteli bodo zelo sodobno opremljeni, po okusu zapadnoevropskih turistov. Izgleda, da se jugoslovanske oblasti zavedajo dobičkonosnosti sprejemanja tujih turistov, česar so se vsa povojna leta nekako bali, da bi skozi tuje turiste prihajali tuji "kapitalistični" vplivi na Jugoslovane. Razne zapadne pomoči so ukinjene, gospodarstvo mora živeti na svojih nogah, brez ameriških bergelj, plačilne bilance z Zapadom ni kos kriti le izvoz, ki še tudi šepa zaradi kvalitete; to je razlog, da je prišel čas, ko se oblasti ne smejo bati tujih vplivov na državljanje.

★

RAZGOVORI MED JUGOSLOVANSKIMI IN AVSTRIJSKIMI GOSPODARSTVENIKI

Sodelovanje v okvirju sejemskih sporazumov

V Ljubljani in Portorožu so bili preliminarni razgovori med predstavniki gospodarskih zbornic Avstrije ter gospodarske zbornice Slovenije. Razpravljali so možnosti o razširitvi sodelovanja na področju sejemskih sporazumov. Sejmišča Innsbruck, Celovec, Ljubljana in "Alpe Adria" v Ljubljani bodo poslej v neposrednejših stikih intenzivneje sodelovali. Predstavniki gospodarskih zbornic so razpravljali tudi o napakah, ki so došle ovirale boljše sodelovanje.

Delegacije so medsebojno sestavile novo listo artiklov, ki naj pridejo v poštev za sejmišča, prav tako pa tudi kvantiteto izmenjave.

★

NOVOST V TOVARNI ALUMINIJA

V Kidričevem (Strnišče pri Ptuj) grade novo 420 m dolgo halo za elektrolizo aluminija. Računajo, da bo objekt, katerega gradi ljubljansko gradbeno podjetje GRADIS, še pred jesenjo končan. Ta objekt je le eden izmed mnogih, kateri so že v produkciji.

Ob tej vesti velja opomniti, da bo tovarna Aluminija drugi največji objekt v Sloveniji (tako za Litostrjem), ki bo pravzaprav gigant, ki bo s popolno mehanizacijo zaposleval okrog 10.000 delavcev in uslužbencev — ko bo dograjen. Znano je, da je projekt bil izdelan takoj po vojni in da je tudi tovarna aluminija v miniaturi že pričela obratovati, vendar so nastale težave: Sovjetska zveza je po 1. 1948 odpovedala vse pogodbe za strojno opremo tovarne. Nekaj strojne opreme so potem dobili na zapadu, nekaj so pripomogla jugosl. podjetja, nekaj malega zopet Sovj. zveza po Stalinovi smrti. Graditev novega obrata-giganta pa da slutiti, da bo koketiranje Tito-Hruščov pripomoglo k nadaljnji realizaciji načrtov s tovarno Aluminija v Kidričevem.

★

RAZGOVORI O AVTOCESTI PALMANOVA—LJUBLJANA

Slovenski in italijanski tisk v mesecu maju poročata, da se je komisija ki se ukvarja s traso nove avtoceste med Ljubljano—Palmanova spoznamela o bodoči avtocesti, oz. trasi, kje bo avtocesta speljana.

Računajo, da bodo dela na novi avtocesti pričela še pred jesenjo.

Za novo avtocesto je zainteresirana predvsem Slovenija zaradi boljših vezi turistov, ki se bodo gibali med Slovenijo in Italijo.

★

JUGOSLOVANSKA INDUSTRIJA PRVIČ RAZSTAVLJA V LONDONU

V dveh londonskih paviljonih je razstavljalo 67 jugoslovanskih tovarn.

Na veliki in svetovno znani razstavi strojne industrije v Londonu, je to pomlad prvič razstavljala tudi Jugoslavija, zastopana v dveh paviljonih in 67-mimi tovarnam.

Obiskovalci jug. paviljona so lahko videli vlečne in valjane izdelke jug. železarn, izdelke iz

aluminija in svinca, nato razno ladijsko opremo ter vrsto sodobnih industrijskih strojev.

To, da so proizvodi jugosl. industrije prvokrat prišli na tako ugledno razstavo, na kateri je prikazana najsodobnejša industrijska oprema kakih 900 industrij iz vsega sveta, samo po sebi priča o pomembnih uspehih jugoslovanske industrije.

Pričakovati je, da bo sodelovanje Jugoslavije na tej razstavi prispevalo k povečanju jugosl. industrijskega izvoza, oz. izbljšanja njegove sestave.

NOVOST LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV

Na velesejmu v Zagrebu je Loška tovarna hladilnikov prikazala nov tip hladilniških vetrin za prehranske lokale ter napravo za izdelavo sladoleda, ki pripravi v 1 uri okrog 100 kg sladoleda.

NAVAL BLAGA NA KOPRSKO LUKO

V prvem četrtletju je promet blaga dosegel 106.000 ton. Zaradi težav, s katerimi se kopersko pristanišče bori, ker ni železniške povezave in ker je tako ves promet vezan na cestni transport, pomeni pritisk na kopersko pristanišče pritisk, ki povzroča skoraj zmedo. Vodstvo pristanišča ni računala na tako nagel porast prometa v svojem pristanišču. Nove pogodbe, okolnosti, v katerih se bo pristanišče znašlo že v naslednjem letu, pa obetajo še večji pritisk na to slovensko pristanišče. Uprava pristanišča je v ta namen najela neke kredite za zidavo novih skladišč, ter vspostavila nove transportne vezi z Divačo, odkoder je železniška povezava za naprej.

Republiški svet Slovenije pa je vzel v pretres možnost gradnje železniške proge Divača—Koper, ki edina lahko vspostavi primerne transportne vezi s Koprom in njegovim pristaniščem.

★

NEBOTIČNIK V ROGAŠKI SLATINI

V Rogaški slatini že kopljejo temelje za 12-nadstropno poslopje. V spodnjih prostorih nebotičnika bodo kopališča, v zgornjih pa zdravniške ordinacije, telovadnica in Uprava zdravilišča. Prav na vrhu bo kavarna.

Bodo čez šest let ljudje na Marsu?

Iz vesoljske čakalnice z ladjo na pot brez zajamčene vrnitve

Precejšnji del velike vsote 29 milijard dolarjev, ki so jih Američani namenili nadaljnjim raziskavam vesolja in vesoljskim poletom v nadaljnjih 12 mesecih, naj bi pomagal utirati pot daljnemu cilju: če bo šlo vse po sreči, bo na Marsu pristalo 32 ljudi — čez šest let! Vesoljska tehnika se razvija v tempu, ki ga ni nihče pričakoval. Pred dobrimi petimi leti je obkrožil Zemljo prvi umetni satelit, od lanskega leta dalje se prišteva med kozmonavte že več kot pol ducata pilotov (zadnji Bikovski, ki je v ruski ladji dosegel rekord v poletu okrog Zemlje). Uresničujejo se zamisli o prenosu radijskih sporočil in televizijskih oddaj po posredovanju umetnih satelitov.

Vse kaže, da bodo k drugim planetom namenjene vesoljske postaje, kakor naprimer "Mariner II" in "Mars" že v bližnji prihodnosti malone vsakdanji pojav. Tehnični vodja ekipe, ki je zgradil vesoljsko kabino za J. Glennia, je napovedal, da bo šele proti koncu devetega desetletja poletela vesoljska ladja, katere posadka se bo varno vrnila na Zemljo.

Spričo tako naglega razvoja je treba z drugačnimi očmi ocenjevati napovedi inženirjev za doledno prihodnost, npr. v zvezi s poletom na Mars, kakor jih je pred kratkim nakazal Chester Haig, glavni inženir letelskih tovarn "McDonnell". Opisal je polet na Mars brez povratne vozovnice, se pravi, da posadka, ki bo šla na pot 1969, ne bo vedela, ali se bo vrnila ali ne. To zato, ker bi bila vesoljska ladja, opremljena z vsem potrebnim, pretežka.

Že leta 1966 bodo začeli preizkušati "marsovske ladje", ki jih bodo nosile rakete "Saturn". Ker vsake vesoljske ladje (teža 25 ton) še ni mogoče z eno samo raketo izstreliti proti Marsu,

bodo morale ladje, deloma tudi prazne, najprej v vesoljsko "čakalnico", torej na krožno kot okoli Zemlje, kjer jih bodo dodatne rakete opremile z vsem potrebnim, tudi s posadko. Vsaka "marsovska ladja" bo tehtala ob startu z raketo "Saturn" 24.955 kg in bo dolga 13,4 m, imela pa bo tri ločene celice z umetnim zračnim pritiskom: skladišče hrane in pripomočkov za delo, stanovanjske in delovne prostore ter poveljniško kabino. Na vsakem izmed njenih šest krakov bo po eno kolo, do možne vrnitve na Zemljo bo vesoljska ladja bivališče posadke in prevozno sredstvo na planetu.

V teh vesoljskih ladjah, ki se bodo spremenile v kopenska prometna sredstva, se bo 32 članska posadka najprej leto dni počasi prevažala po površini Marsa, zbirala vzorce geoloških plasti ter proučevala rastlinstvo, podnebje in morebitne potrebe.

Med vsemi planetami, lunami in planetoidami, ki prihajajo v poštev za čisto znanstvene raziskave, je Mars nedvomno najbolj zanimivo nebesno telo. Človek za zdaj še ne ve mnogo o

njem, vendar sklepajo po tistem, kar so že ugotovili, da bi ljudje mogli živeti na tem planetu. Astronomi so ugotovili v njegovi atmosferi sledove vodikovih hlapov in dokazali obstoj rastlinstva na njegovi površini. Kjer so vodni hlapi, utegnejo biti na površini in v zgornjih plasteh tudi ledeni kristali, torej voda. Po rastlinstvu sklepajo o ogljikovem dvokisu, kar pomeni kisik in ogljik.

Mars je bolj oddaljen od Sonca kot Zemlja, zato je tam hladneje. Vroče potemtakem ne more biti, vendar pa je ob ravniku opoldne toplo, medtem ko temperatura takoj po sončnem zahodu zdrkne pod ledišče.

Po enoletnem raziskovalnem križarjenju, bi se karavana zbrala na primernem področju marsovske površine. Nadalje življenje odprave bi mogli vsaj delno primerjati z življenjskimi razmerami na zapuščenem koncu našega planeta, recimo na Antarktiki. Osem "marsovskih ladij" bi se postavilo v kolobarju podoben tabor, začela bi se menjava podatkov, sledilo bi sestavljanje poročil, ki bi jih zaradi velike razdalje preoblikovali v številke ali posamezne črkovne skupine in jih po radiu poslali na Zemljo.

Tabor na Marsu bi se izprva oskrboval sam. Popolnoma suho hrano bi posadke imele s seboj, čez čas bi prispele z Zemlje dodatne zaloge; to velja tudi za posebno opremo, kot so atomski reaktorji (električna energija), drobnogledi, teleskopi, pripomočki za kemične analize, vrtnalne naprave za proučevanje geoloških plasti ipd.

Udeleženci prve odprave na Mars bi si ob odhodu z Zemlje začasno zaprli vrata vrnitve. Ko bi pristali na Marsu, bi morali vzdržati, dokler jim ne bi inženirji poslali prevoznih sredstev, s katerimi bi se vrnilo na matični planet.

Drobne vesti - -

ZAHODNONEMŠKA TV O USTAŠIH

Pred nedavnim je Zahodno nemška televizija iz studija v Hamburgu emitirala oddajo o dejavnosti ustaške emigracije v Z. Nemčiji. Reporter Peter Schier-Gribovski je objavil številne dokumente, ki bremenijo ne le organizatorje in izvršilce napada v Bad Godesbergu, ampak tudi vrsto drugih skupin iz srede ustaških organizacij, ki uživajo v Z. Nemčiji gostoljubje.

Del oddaje je prikazoval dokumentacijo ustaških zločinov med II. svet. vojno in umorih v zloglasnem Jasenovcu, ustaške povezave na strani Hitler-Mussolinija in njihova udeležba proti zapadnim vojnim zaveznikom. Zatem je oddaja povdarila vlogo nekaterih sedanjih voditeljev ustaštva v emigraciji, ki so bili aktivni funkcionarji A. Paveliča. Komentator oddaje se je ob koncu oddaje vprašal, doklej bodo prosluli fašistični funkcionarji svobodno kovali načrte za nove podvige na zapadni polobli in opozoril zahodnonemške oblasti, naj še tesneje kontrolirajo to zvrst emigracije.

FRANCOVA AMNESTIJA V ŠPANIJI

Vsi politični in tudi ostali zaporniki, ki so bili obsojeni na 20 ali več let zavora od falangističnih sodišč v Španiji, so amnestirani in spuščeni na prostost, oz. nekateri težji kriminalci pomiloščeni na polovično kazen.

Splošna amnestija je bila razglašena 5. julija v Uradnem Boletín Oficial Del Estado. Amnestija je — po uradni razglasitvi — vezana na slavo ob kronanju novega Papeža, Pavla.

Poteza španskega diktatorja je brez dvoma vezana na strategijo falange do katoliške cerkve, ki se je jela vse bolj odmikati od diktatorja zaradi nepravilnosti, nasilja . . . do nižjih slojev, za katere se je Cerkev pričela potezati, potem ko so nove sape zapihale v Vatikanu.

TITO BO OBISKAL LATINSKO AMERIKO

Jugoslovanski tisk se je razpisal, da se name-rava v jeseni Tito odpraviti na "veselo popotovanje", tokrat v Latinsko Ameriko. Obiskal naj bi Bolivijo, Brazilijo, Čile in Mehiko. Namen obiska je baje izboljševanje že dobrih vezi, na gospodarskem in kulturnem polju, poleg tega pa tudi na političnem polju. Pravijo, da F. Castro ne zmore vsega, ker je baje pod vplivom Sovjetsko-Kitajskega komunizma. Morda bo "mehkejši" titoizem bolj oprijemljiv za te države.

PHOTO

Studio Nicolitch

Če želite imeti lep spomin na sebe, na svojce in prijatelje, Vam priporočamo fotografa Pavla Nikoliča, ki Vas bo gotovo zadovoljil. Na raspolago Vam je zmeraj in povsod za:

Telefon

JA 5978

A.H. 48-6755

DRUŽINSKE ALBUME
POROKE
POROČNE ALBUME
OTROKE
PORTERE
ŠPORTNE SKUPINE
ZABAVE IN PLESE
FOTOKOPIJE
FOTOGRAFIJE

Naslov:

FOTO STUDIO NICOLITCH
108 Gertrude Street,
Fitzroy, N.6, Melbourne

POGAJANJA O DJERDAPU

V Djerdapu bodo zgradili največjo hidroelektrarno na Balkanu. V Vrnjački banji so se v aprilu mesecu sestali hidroenergetski strokovnjaki Jugoslavije in Romunije z namenom, da razpravljajo o poslednjih potankostih tega gigantskega projekta, ki ga bosta gradili Jugoslavija in Romunija za obojestranske potrebe. Jugoslovansko delegacijo je na pogajanjih vodil Bogoljub Stojanović, romunsko pa Nicolae Georgiu.

AVSTRIJSKI SINDIKATI PROTI VRNITVI OTTA HABSBUŠKEGA

Kdo je Otto Habsburški? Otto je — če upoštevamo njegove želje in ambicije — kralj Avstrije, Madžarske, Hrvaške . . . in celo naš kralj naj bi bil OTTO. Je pač zadnji še živečih Habsburžanov — v pregnanstvu. Ob zlomu Avstro-ogrške monarhije je bil njegov oče, Karl, pregnan v Švico, kjer je v bedi umrl za tuberkulozo, zapustil ženo in tudi sina Otta. Otto je v emigraciji doraščal in dorastel; z leti pa je naraščala tudi njegova ambicija vezana na spomin svojih prednikov. Ni čudno: ne samo monarhistični krogi v Avstriji, tudi drugod — celo med nami Slovenci se dobe duše, ki bi sprejele Otta za kralja, raje kot pa nesrečno vezo s Srbi. No, vsekar: Otto je kralj — vendar le na igralni karti!

Vodstvo zveze avstrijskih sindikatov se je izreklo proti temu da bi odobrili Otta Habsburškemu vrnitev v deželo. Na seji vodstva so sprejeli resolucijo, ki povdarja, da bi Habsburgova vrnitev "ne samo zmotila notranji politični mir, ampak tudi ogrozila položaj Avstrije v tujini". Vodstvo sindikatov poziva parlament in vlado, da preprečita vrnitev Otta Habsburškega. Na enako stališče se je postavilo tudi vodstvo avstrijskih socialistk.

Se pravi, neki krogi sanjajo o veličini Avstrije, ki jo lahko dosežejo le, če se Otto vrne!

BAKRENE IGLICE SO ŽE SPREGOVORILE

Iz tehnološkega instituta "Lincoln" v Massachusettsu so sporočili da 400 milijonov bakrenih igel, ki so jih ameriški znanstveniki nedavno izstrelili v vesolje v višino 3500 km. od Zemlje, že oddaja radio-električne impulze z Zemlje in da jih je že mogoče uporabljati za radijske oddaje. Znanstveniki načrta "West Ford", v okviru katerega je bil izveden poskus, dostavljajo, da so s pomočjo bakrenih igel že vspostavili medcelinske zvočne oddaje. Po njihovi izjavi bo teh 400 milijonov bakrenih igel, ki so tako tanke kot las in dolge le nekaj cm, tvorijo okrog zemeljskih tečajev velikanski prstan, ki bo trajni relej za radijske oddaje med celinami.

LONDON

Čezoceanska potniška ladja "Queen Mary" (81.237 ton) odhaja v pokoj. Zasedrati jo name-ravajo ob obali enega izmed Antiljskih otokov in jo preurediti v plavajoči hotel. Predsednik družbe "Cunard Line" je dejal, da je leta 1936 zgrajena ladja doslužila in da čaka podobna usoda tudi njeno dvojčico "Queen Elizabeth".

ZDRAVNIŠKA ANALIZA S POMOČJO ELEKTRONSKEGA RAČUNALNIKA

V sedmih od skupno dvajsetih oddelkov znane Mayo klinike v ZDA se poslužujejo zdravniki elektronskih možganov. To je prvi korak v avtomatizaciji v medicini.

Pacienti prejemajo že v čakalnici listo z vprašanji, na katere morajo odgovoriti z ustreznimi znamenji. Elektronski računalnik na podlagi odgovorov sestavi določeno analizo pacientove osebnosti, kar je v veliko pomoč zdravniku pri določanju diagnoze.

IZ BOLGARIJE

Visoko bolgarsko odlikovanje za patriarha bolgarske pravoslavne cerkve, Ćirila: zasluge za zboljšanje odnosov med cerkvijo in državo.

TEL AVIV

Lazar Altschule (45) je dobil 15 let zavora: špioniral je za Združ. arabsko republiko.

Otrok kot darilo

Na sliki vidite dveletnega Paola Simonetti-ja, čigar mati Marija Simonetti, ga je podarila kot "dar" gospe Segalini. Gospa Segalini se je "zagledala" v malega Paola na potovanju v Avstralijo na ladji. "Velikodušnost" vdove Marije Simonetti je zatem segla tako daleč, da je sinčka podarila oboževalki.

Ko je Avstralska policija zvedela za stvar, se je pozanimala za naslov prave matere ter ji vrnila sinčka Paola, ki živi sedaj skupaj s svojimi bratci in sestrici.

IZ SOVJETSKE ZVEZE

Na 10 let so obsodili advokata Valentina Čubenska, obtoženega, da je sprejemal od strank podkupnino. Izgovor: denar je porabil za "mazanje" sodnikov. Seveda sodišče mu tega ni vzelo v olajševalno okolnost, marveč je mahnilo s preiskavo naprej proti korupciji (ki se je razvila in razrastla vpricho liberalizacije dežele pod Hruščovim).

KITAJSKE DIPLOMATIJE IZGNANI IZ MOSKVE

Po zadnjih vesteh so sovjetske oblasti zahtevale od kitajske vlade, da odpokliče tri svoje diplomate iz Moskve, ker so baje širili lažnivi in protisovjetski material po Moskvi v zvezi z ideološkimi nasprotji med tema dvema rdečima velikanoma. To se je zgodilo tik pred začetkom pogovorov, ki naj bi uglasili nasprotja!!

Vlažen zrak varuje pred prehladom

Spomladi in jeseni ponavadi vse kiha, se usekuje in kašlja. To je čas prehladov. Prehlad pa ni neprijeten le za tistega, ki se ga je "nalezel", marveč je neprijeten tudi za gospodarstvo: ljudje izostajajo z dela.

Ob besedi "prehlad" pomislimo na nahod, vneto grlo, bronhitis in gripo, to je na kratkotrajne bolezni, ki jih ponavadi spremlja vročina. Ime prehlad se je udomačilo, ker so ljudje nekoč mislili, da zboli človek zato, ker se iz takega ali drugega vzroka prehitro ohladi. Ko so v nedavni preteklosti odkrili viruse in klice, so spoznali, da človek se ne prehladi zaradi prenagle ohladitve, marveč zato, ker se okuži z bolezenskimi klicami. Če teh ni, ne moreš zboleti. Pač pa je res, da je telo manj odporno proti kužnim boleznim, če se prehitro ohladimo, in zato laže podležemo bolezni.

Pa tudi suh zrak pospešuje prehlad — je zaključil neki švicarski zdravnik. Svojo trditev je zdravnik podkrepil z dolgotrajnimi poskusi in opazovanji ljudi, ki so bili zaposleni v suhih prostorih ter tistih, ki so zaposleni v vlažnih prostorih. Sicer to ni nič novega. Saj se marsikdo pritožuje, da je venomer prehlajen, odkar živi v toplem. Vsakdo tudi ve, da ga začne žgečkati v nosu in grlu, da se mu izsušijo sluznice, če je nekaj ur v ogrevanem prostoru, kjer je zrak suh.

Omenjeni švicarski zdravnik vse te stvari podrobno razlaga. Naloga sluznice v nosu, grlu in sapniku je, da neprestano čisti, vlaži in greje zrak, ki je namenjen v pljuča. Sluznica zadrži prah in razne klice ter s tem varuje telo pred boleznijo. Če pa dlje vdihavamo samo suh zrak,

se sluznica postopoma izsuši in zraka ne more čistiti. Bolezenskim klicam je zdaj pot odprta v pljuča, kjer izovejo bolezen. A tudi izsušena sluznica je lahek plen za kužne klice in se kaj lahko vname.

Kako to, da se pozimi v toplih prostorih zrak tako hitro izsuši? Saj je vedno v njem nekaj vlage. Če je zrak topel, je je več, če je hladen, je je manj. Vlažnost zraka merimo v odstotkih. Kadar je v zraku pri taki in taki temperaturi toliko vlage, da je zrak ne more več vpijati in se začne zato kot rosa nabirati na hladnih predmetih (železu, kamnu . . .), tedaj pravimo, da je v zraku 100% vlage. Po navadi je je okrog 80%.

Vzemimo, da je lep zimski dan. Pod noč se shladi. V prostorih zakurimo. Zrak prihaja v prostore seveda od zunaj, skozi zračnike, vrata, okna . . . Ko se v sobi segreje zrak, vzemimo na 20° C., je zmožen vsrkati vase štirikrat toliko vlage kot pri 0° C. A 20% vlage je odločno premalo. Moralo bi je biti vsaj 40%. Ljudje bi se bolje počutili in bi laže kljubovali prehladu.

S poskusi so naprimer dokazali, da pnevmokoki, ki povzročajo pljučnico, kar hitro poginejo, če je v zraku 50% vlage. Ugotovili so tudi, da so poskusne miške bolj odporne proti gripi, če vdihajo zrak, ki je v njem 50% vlage.

Iz vsega tega je videti, da se človek v suhem zraku prej prehladi kot v vlažnem. Zato bi morali v vseh ogrevanih prostorih zrak stalno vlažiti. S čim? Doma smo imeli peči na kurjavo; na peč smo postavili posodo z vodo, katera je hlapela v zrak.

Novo v Avstraliji

TURIZEM V AVSTRALIJI NARAŠČA

Turizem v Avstraliji vidno narašča, pa tudi potuje se čim več. Tako so ugotovile vse letalske družbe, ko so delali balance za preteklo poslovno leto. Prekomorska zračna plovba je v prvi polovici tega leta pripeljala ali odpeljala 27% več potnikov kot lansko leto. Računajo, da bo leta 1967 imel Sydney 400.000 potnikov, dočim jih je imel leta 1962 228.000. Sydneysko letališče letos že komaj zmaguje kapaciteto. Nujno bodo morali povečati letališče in podaljšati vzletno stezo, ter sezidati in povečati terminalno poslopje. Računajo, da bo samo to stalo štiri milijone avstralskih funtov.

Mr. Jensen je pred leti obiskal mnoge izmed evropskih dežel, med njimi tudi Jugoslavijo. Kot socialist se je zelo pohvalno izrazil o razmerah v Jugoslaviji. Tamkaj je bil le nekaj dni — in je videl zgolj potemkinovo steno, sicer bi bil drugačnega mnenja.

Ald. Harry Jensen, župan mesta Sydney, pred njim na mizi maketa nove operne hiše za Sayney. Ald. Harry Jensen je danskega pokolenja. Njegovi stari starši so prišli v Avstralijo po prusko-francoski vojni.

NASVETI

Gube na obrazu

Mnogi ljudje imajo grdo navado, da večkrat mrščijo čelo, stiskajo oči in ustnice in gubajo kožo na licih. Tako lahko nastanejo celo mladi ljudje polni gub, ki se od dne do dne poglabljajo.

Če se zalotimo, da smo namrščili čelo, ali nehote napravili kako drugo grimaso, potegnimo brž narahlo s prsti po zgubanem delu kože in skušajmo medtem sprostiti napete obrazne mišice. Počasí se bomo navadili nepotrebne napenjanja obraznih mišic, gube se bodo zgladile, nove pa ne bodo nastajale.

Puder proti pegam

V začetku pomladi, ko dobiva sonce polagoma svojo moč, postanejo mnogi ljudje po obrazu in rokah pegasti. Zelo pogostne so pege pri tistih ženskah, ki imajo svetle ali celo rdečkaste lase in zelo svetlo polt. Pege se jim včasih pojavijo že po polurnem sprehodu po spomladanskem soncu. Vsi tisti, ki hitro postanejo pegasti, morajo že v zgodnji pomladi misliti na to, da je bolje pege preprečiti, kot jih potem, ko jih že imamo, odpravljati. Preprečimo jih pa lahko le tako, če si redno vsako jutro, predno odidemo z doma, namažemo obraz z mastno kremo, potem pa ga napudramo s pudrom, ki vsebuje "kinin" (vprašajte Chemista, ki mu je puder s to sestavo poznan), in preprečuje sončnim žarkom, da bi izvali pege. Puder mora biti natanko take barve, kot je koža, da ga na obrazu ne opazimo. Odenke kože barve lahko izberemo.

VSAK ZAVEDEN SLOVENEK PODPIRA SLOVENSTVO!

HRANA IN STANOVANJE

Poštenega slovenskega fanta sprejmemo na stanovanje in vso oskrbo. £6/-/-. Zapadni del Melbourn. Naslov na uredništvu Vestnika.

Vprašanje: Kako naj "odlikam" spodnji zalikani rob plašča iz velurja? Likala sem že na ščetki in s parnim likalnikom, pa se rob še vedno pozna.

Odgovor: Žal Vam moramo odgovoriti, da se zalikani robovi na plaščih ne morejo "odlikati" tako, da ne bi ostala vidna sled zalikanega roba, ko podaljšamo prekratek plašč, krilo ali obleko. Z vročino in paro pri likanju rob nekako zlomimo in se več ne poravna. Izjemoma se včasih posreči pri umetnih vlaknih, ali pri pisanem pralnem blagu, ki ga lahko z odparanim robom operemo in nato zlikamo po novi "dolžini".

ČLANI SDM, ROJAKI!

PORAVNAJTE ČLANARINO!

371a Park Street, PRINCES HILL, Vic.

ZNAČILNA AVSTRALSKA PTICA — HONEY-EATERS

Ptica je poznana po svojem izrednem "posluhu" za petje. Njene melodije so zelo "rahlo-čutne", perje pa ima čudovito obarvano z rahlimi mavričnimi odenki.

Ptica je dobila ime Honey-eaters zaradi tega, ker je v svoji paši podobna čebeli, ki srka med iz cvetličevja.

(Povzeto po G.N.)

FILM...

FESTIVAL V CANNESU

Canesški festival običajno napihne povdarek z začetnimi velikimi filmi, na sredi mu pa zmanjka sape in postane anemičen, ob koncu pa spet pokaže nekoliko svoje moči, da ga ne pokopljejo, ampak mu obljublja življenje še za nadaljnja leta. Po slabotnih argentinskih OSAM-LJENIH in bolgarskem TOBAKU, francoskih KARAMBOLNIH in madžarski "Običajni ulici" se je festival prevesil v drugo polovico s kanadskim filmom "Tam, kjer se svet nadaljuje". Z etnografskega stališča morda zanimiv film, a brez festivalskih kvalifikacij.

Za injekcijo omedlelim srednjim dnem je poskrbel "Hitler? Ne poznam!" Sprvega je bil namenjen za uradnega predstavnika Francije, pa so ga spodrinili Papatakisovi "Prepadi", precej tudi zaradi trenutne ljubezni med Parizom in Bonnom, kjer nič kaj radi ne slišajo za nekega Hitlerja. Zamenjava je bila kriva, da so se Francozi letos na festivali dokaj klavrno odrezali.

Za "Hitlerja? Na poznam!" je bila dvorana že pol ure pred predvajanjem nabito polna in 24-letni režiser Bertrand Blier, sin priljubljenega igralca Bernarda Bliera, je med kritiki za svojo pogumno izpoved požel priznanje, kot nihče pred njim v prvem delu festivala. Filmanje pa je trajalo samo 11 dni in je stalo borih 30 milijonov starih frankov.

Sledil je drugi italijanski predstavnik, Olmijeva "Zaročenca", nežna elegija o ljubezni delavca Giovannija in Liliane, ki nista srečna ne skupaj ne vsaksebi, a se vendar ljubita. Olmi sodi k režiserjem, katerih dobre in slabe lastnosti ne smemo ocenjevati po precizni lekarniški tehtnici. Kot pri "Nežnem srečanju" Davida Leana ali De Sicovi "Postaji Termini" se morate odločiti, ali vam ugaja v celoti ali pa sploh ne.

Angleži so v tretji fazi povojnega filmskega ustvarjanja: dobi barvnih filmskih spektaklov je sledila perioda humorja Aleca Guinnessa, zdaj pa prevladuje socialni realizem mračnih predmetov. V to zvrst sodi tudi Lindsaja Andersona "To športno življenje".

že "Satansko kraljico", ki so jo poslali s Formoze in ki skuša posnemati japonske zgodovinske filme, a jih seveda ne doseže, in nizozemski film "Kot dve kaplji vode", zgodbo o podalcu nad okupirano Nizozemsko, ki po mnogih zapletljajih zgubi življenje, ker je kot kaplja kaplji podoben nekemu Angležu, bi samo omenili.

Mulliganov film "Ubiti oponašavca" je občinstvo pričakovalo pod vtisom nagrad: knjižno Pulitzerja za predlogo Harperja Leeja in Oscarja za igro Gragoriya Pecka. Dejanje se dogaja pred 30 leti na ameriškem jugu in se je prav v času predvajanja v Cannesu presenetljivo ponovilo v

Birminghamu in drugod v Alabami. Gregory Peck je naravnos idealen interpret advokata Aticusa Fincha, ki brani črnca, obtoženega, da je posilil belo dekle. Vsekakor Mulliganov realizem je finega, plemenitega kova, poezija diha tudi iz drobnih detajlov.

Francozi delež lahko primerjamo Porthosove-mu plašču iz "Treh mušketirjev": na zunaj ves bleščeč, znotraj podložen s capami. Za "Prepadi" in "Karamboli" velja to tudi za "Ameriško podgano" Jeana Gabriela Albicoca. Vse preveč balnasti in zmešnjav.

Tudi Poljaki niso dosegli uspehov prejšnjih let. "Pepel in diamanti"! Njihov zastopnik "Kako biti ljubljén" Wojczeka Haasa je vzel snov iz gledaliških krogov med okupacijo in po osvoboditvi. Tudi igralca Zbigniew in Cibulski nista mogla iz slabe snovi motivirane drame napraviti umetnine.

Potem je prišel večer s Viscontijevim "Leopardom". Za italijanski film je bil taki naval, da je že dopoldne pred predstavo za novinarje prosila direkcija festivala Italijane, naj odstopijo prostor drugim, ker so film že videli. Tudi na večerni slavnostni predstavi zanimanje za to monumentalno filmsko fresko ni bilo nič manjše. Aplavzi so se vrstili že med predvajanjem. Lahko verjamemo, da so Italijani, ki jim je Garibaldijeva doba tako pri srcu, vložili v film, vse, kar znajo. Z bleščečimi igralskimi imeni Burt Lancaster, Claudia Cardinale, Alain Delon in drugimi je Luchino Visconti, režiser "Rocca in njegovih bratov" z vso epsko širino prikazal trenutek srečanja dveh svetov — fevdalnega in buržoaznega" v slikovitem sicilskem okolju. Kritiki so takoj videli v "Leopardu" najresnejšega kandidata za najvišje priznanje, ki bi ga lahko okusil samo japonski film "Harakiri".

Preostala dva dneva nista dala ničesar pomembnega. Sovjeti so z "Optimistično tragedijo" Samsonova po "Ivanovemu otroštvu" spet zdrknili v prevelik zanos in pridigarstvo. Sorodno le po motivu s "Križarko Potemkin" pripoveduje zgodba o skupini baltičskih mornarjev v dramatičnih revolucijskih dneh. Glavni igralki Margariti Volodini bi lahko očitali preveliko retoričnost. V trenutku, ko se film spusti s patetičnosti v realnost, pa je uspel režiserju prikazati nekaj mojstrskih prijemov.

Kot je prišlo ob pričetku festivala do žolčnih preprirov pri "Prepadih" tako se je zadnji dan zaključil z incidentom pred predvajanjem kubanskega filma "Drugačni Cristobal". Občinstvu so namreč prebrali obvestilo, da se temu filmu francoskega režiserja Armanda Gattija Kuba uradno odreka in da film zastopa le producenta. Menda so se pri filmu vsi skupaj sprli, tako da se je Gatti zatekel k sredstvu, ki v filmskem svetu ni kaj običajno — k tridnevni gladovni stavki. Kuba s filmom ni zgubila; v glavnem je nerazumljiv. Publika se je razdelila v dva tabora: enim je šlo na bljuvanje, nekateri pa so videli v njem novega Ionesca.

Močno se razlikujeta grški film "Nebo slave", v Cannesem merilu sila diletantski prikaz vojnih dogodkov, in gabonski predstavnik "Kletka", ki je preveč izumetničena melodrama o domačinu-zdravniku in belki, ki jo igra Marina Vlady.

Film je zaključila slavnostna predstava Fellinijevega filma "Osem in pol" izven konkurence.

Zbrano po CINEMONDE ARTS

★

FILMSKE NOVOSTI NA KRATKO

★ James Cagney odločno odklanja vse vloge, ki mu jih ponujajo. Pravi, da se bo upokojil. Za seboj ima 62 filmov in 59 let.

★ Edith Piaff je kupila svojemu mlademu možu Theu razkošen električni vlakec, sebi pa dovoljenje za pokop na najslavnejšem pariškem pokopališču Pere Lachaise.

★ Rjoveči Elvis Presley zasluži na leto dva milijona dolarjev: dvajsetkrat več, kolikor dobi John F. Kennedy za predsedovanje ZDA.

★ Robert Aldrich, ki je imel srečno roko, ko je za film "Kaj se je zgodilo s punčko Jane?" izbral Bette Davis in Joan Crawford, zdaj razmišlja, ali ne bi v filmu "Dve za Texas" igrali Gina Lollobrigida in Anita Ekberg.

★ Grčija je ena izmed redkih kulturnih dežel, ki še nima televizije. Zato pa ima močno domačo filmsko proizvodnjo s spretno razpredeno distribucijo domačih in tujih filmov. Lansko leto so posneli okrog 700 raznovrstnih filmov, vendar jih je le par od teh prodrlo na tuje filmsko tržišče.

★ Mladi slovenski režiser Boštjan Hladnik, bo za nemškega producenta — ki je dal svoji hiši ime kar "Piran film" — v kratkem pričel snemati film po lastni ideji in snemalni knjigi z naslovom "Erotikon". Po Stilerjevem Erotikonu iz 1920 in Machatyjevem Erotikonu iz 1927 še Hladnikov 1963.

★ Winston Churchill je dovolil posneti film o njegovem življenju z naslovom "Levje srce". Režiser tega filma, ki bo narejen po dokumentarnem gradivu, je Victor Wolfson; odlomek iz Churchillovih spominov bodo brali Richard Burton, Peter Ustinov in sir Lawrence Olivier, komentarje o njem pa bodo posneli in zaigrali Eisenhower, Truman, Montgomery, Alexander in ... Churchillov kuhar.

★ Zadnje čase se vse več filmskih igralk, večjega kalibra, in seveda igralcev seli v Pariz. Najstejmo samo nekaj imen: Ingrid Bergman, Sofia Loren, Melina Mercouri, Olivia de Havilland, Tony Perkins, Jean Seberg itd. Za Pariz sta se pred kratkim odločili tudi Marlene Dietrich in Gina Lollobrigida.

★

ŠE DRUGE NAGRADE IZ CANNESA

Za najboljši scenarij je uradna režija v Cannesu proglasila Codinov (Romunija). Razdelila pa je vrsto drugih nagrad: Japonskemu filmu "Harikiri", v režiji M. Kajabašija, in češkemu filmu "Nekega dne, neki maček" režija V. Jasnija (film je izbrala za najboljšega mednarodna žirija kritikov). Posebno nagrado za najboljši revolucionarni film je prejela sovjetska "Optimistična tragedija". Žirija je pohvalila italijansko dramo osamljenosti "Nedelja" in subtilno interpretacijo večne teme ljubezni v madžarskem filmu "Ti". Med kratkometražnimi filmi si delita "zlato palmo" švicarski film "Na gladini" in francoski "Fižol". Posebno nagrado žirije je prejel jugoslovanski kratki film "Moje stanovanje" Z. Berkovića, češ da je univerzalnega pomena in perečo sodobno temo obravnava preprosto in s humorjem.

★

BB NI BILA LETOS V CANNESU

Zaman so letos pričakovali v Cannesu zmagovati prihod Brigitte Bardot. Festivalu je dolžna svojo slavo, ko se je razvijala iz zvezdice v zvezdo, pojem BB. Čeprav bi si lahko privoščila skok iz Rima, je šla raje prav ta čas na Capri in se šarmantno bosa sprehajala po otoku.

Darilne pošiljke in letalske ter ladijske vozovnice

je najbolj naročiti pri tvrdki

Dr. J. KOCE

G.P.O., BOX 670 PERTH, W.A.

ki je najstarejša, največja in najboljša slovenska tvrdka v Avstraliji.

Darilne pakete pošiljamo: kamorkoli, kadarkoli in karkoli.

Vozovnice preskrbimo hitro za bilo kam.

ZASTOPNIK ZA VIKTORIJO:

Mr. J. VAH,

2 Kodre St., St. Albans, Vic. — Tel. 65-9378

ZASTOPNIK ZA N.S.W.:

Mr. R. OLIP,

65 Moncur St., Woollahra, NSW — Tel. 32-4806

ZENITH Avto šola

Brzine na volanu in ob strani!

Pridemo po Vas na dom, zato ne plačate nič.

Taksi šola

Želite boljšo zaposlitev? Postanite taksi voznik!

Mi Vas izučimo za nizko ceno od £5 naprej!

240 RUSSELL STREET, MELBOURNE

Mi smo tam, kjer je Vaš telefon:

FB 3903

FB 3904

POZNANA PLAVALKA OLYMPIADE

Elizabeth Ferris, 23, je bila uspešna plavalka na Olimpiadi v Rimu. Zastopala je V. Britanijo. Danes je Elizabeth Ferris v Avstraliji emigrantka in nastopa kot umetnica v sydneyskih televizijskih programih skupine Robert Bolt's.

nizka najemnina v tovarniških stanovanjih, brezplačno zdravljenje na klinikah podjetij, popust (do 30 odstotkov) pri nakupu živil, obleke in gospodinjskih potrebščin v tovarniških prodajalnah.

Večja podjetja imajo plavalne bazene in športna igrališča, prirejajo pa tudi najrazličnejše tečaje, za ženske na primer kuharske, prikojevalne, glasbene in čajne (pitje čaja je po japonski tradiciji pravcati obred), povsod pa so opremljeni tudi prostori za igro "go", ki bi jo na kratko označili kot zapleteno zmes šaha, mlinčka in dame.

Torej skrb za "dobro voljo" zaposlenih? Zakaj? Zaradi naglega gospodarskega vzpona zelo primanjkuje sposobne delovne sile. Nekatere evropske dežele si pomagajo s sezonskimi delavci, ki jih je na primer v Švici 645.000, na Japonskem pa to ni mogoče. — Še posebnost: več kot simbolični "dodatek za zaljubljenca" je v očeh mnogih vredno to, da uprava podjetja premesti bodočo nevosto in ženina na sosednji delovni mesti, da sta si blizu tudi pri delu v svetu brnečih strojev . . .

C. J.

ŠPORT

V Melburnu živi nekdo,
Ki noč in dan žre knjige,
Od sebe pa ne dà nobene fige!

(F. Prešeren)

H. PRIBAC

Flotta Lauro

Za najfinejšo vožnjo med Avstralijo in Jugoslavijo priporočamo najbolj poznani italijanski ladji

ROMA IN SYDNEY

Obrnite se na agencijo in
g. GREGORIČA.

FLOTTA LAURO LINE

35 William Street, MELBOURNE
Tel. 61-2941

Prodajate? Kupujete?

Hišo? Zemljišče?

Obrnite se na poznano tvrdko

Eden Real Estate

4 Pascoe Vale Rd., Moonee Ponds

Tel. 37-5104

in zahtevajte slovenskega zastopnika

MAKSA HARTMANA

Po urah kličite 36-6432

CONTINENTAL SMALL GOODS

JOHN HOJNIK

213 ST. GEORGE RD., NTH. FITZROY
Tel. JW 6656

Vam nudi najrazličnejše mesne izdelke!

HRENOVKE, KRANJSKE KLOBASE IN SPECIALITETE: STRASSBURGER, GALIC, LEBERWURST, ITD.

KROJAŠKI SALON

A. MATULAJ

64 SPENSLEY ST., CLIFTON HILL
Tel. JW 3678

IZDELAVA VSE VRSTE OBLEK, PLAŠČEV PO NOVI MODI. POSEBNO SE PRIPOROČAMO ZA POROČNE OBLEKE.

V ZALOGI IMAMO VELIKO IZBIRO ČEVLJEV IN PERILA.

JAPONSKI 'BUMU': STRMO KVIŠKU

V celotni proizvodnji so se povzpeli Japonci na peto mesto

Japonska na svetovni lestvici: prva v ladjedelstvu, druga v proizvodnji radijskih in televizijskih sprejemnikov, tretja v predelavi nafte in v proizvodnji umetnih snovi, peta v proizvodnji surovega jekla. Nedavno objavljeni podatki so zveneli prvi hip silno presenetljivo, skoraj kot aprilski šala, toda industrijski strokovnjaki vedo spriču pritiska proizvodov "made in Japan" vseh povsod na svetovnem trgu: japonski "boom" (nagli vzpon, Japonci izgovori angleško izposojenka kot "bumu"), je otipljivo dejstvo. Po sorazmernem izboljševanju življenjske ravni v vseh družbenih slojih se "dežela vzhajajočega sonca" razlikuje od številnih drugih daljnovzhodnih dežel, kjer ima peščica ljudi vsega na pretek, mnogi pa le zelo malo.

Še marsikje, zlasti na podeželju, se poznajo sledovi nekdanje bede, vendar so minili časi, ko so kmetje prodajali svoje hčere v mesta, da so vsaj delno ublažili pomanjkanje. Kmetijsko prebivalstvo, ki ga je zdaj 25 odstotkov manj kot pred vojno, pridelava po zaslugi sodobnih metod za 40 odstotkov več hrane, tako da Japonska uvozi le še tretjino potrebnih živil.

Pod vplivom "booma" se v deželi počasi spreminjajo življenjske navade: staro japonsko pijačo "sake" (riževo žganje) izpodriva pivo in whisky, iz riževé slame pletena ležišča se umikajo posteljam na vzmeti, tradicionalne paličice namesto vilic in noža postajajo redkost, jazz in kegljišče sta obrobni novotariji, rikš (samotežnih "taksijev") ni več. Obiskovalec, ki se le za nekaj minut ustavi na robu uličnega trušča in prometnega vrveža v Ginzi, tokijskem poslovnem središču, se kaj kmalu prepriča o resničnosti podatka, da je bilo tik pred drugo svetovno vojno v Tokiu 59.000 avtomobilov in motornih koles, zdaj pa jih je 790.000.

Proizvodna krivulja se strmo vzpenja in dokazuje, da se je Japonska že uvrstila med industrijsko najbolj razvite dežele. Njena proizvodnja se je v obdobju 1955-1962 podvojila, zadnja

leta se povečuje povprečno za deset odstotkov. Med drugo svetovno vojno so zažigalne in rušilne letalske bombe spremenile mnoga japonska mesta in industrijska središča v razvaline, trgovsko ladjevje je bilo uničeno, zdaj živi 95 milijonov ljudi na površini, ki je za dve petini večja od jugoslovanske, vendar je tam zaradi strmih gora razmeroma precej manj prostora za naselitev. Tokio ima nad 10 milijonov prebivalcev, dežela premore le malo naravnih bogastev, saj uvaža nad polovico surovin, ki jih potrebuje industrija. Zdaj, 18 let po vojni, je Japonska v skupni proizvodnja peta na svetu. S silnimi napori so Japonci zgradili industrijo, ki je njihovo domovino spremenila v konkurenčno najsposobnejšo deželo, kar jih premore svet.

Kako poceni je "cenena delovna sila"? Po podatkih Mednarodne organizacije za delo je japonski delavec glede zaslužka daleč pod zahodnoevropskim povprečjem, zato pa je deležen — ne iz socialnih nagibov, marveč zavoljo gospodarske nuje — vrsto ugodnosti in olajšav, ki posredno znatno zvišujejo njegove prejemke. Nekaj primerov: polletne nagrade (do 25 odstotkov povprečnih dohodkov), brezplačen prevoz na delo, obroki po znižani ceni na delovnem mestu,